

Föreningen JAG rf:s kommentarer till förslaget om Lag om särskild service med anledning av funktionshinder

1. Bakgrundsinformation om svararen

Förnamn *	Mikael
Efternamn *	Grönlund
E-post	gunnel.gronlund@hotmail.com
Organisation som svaret representerar *	Föreningen JAG rf
Eventuell precisering	Tilläggsinformation: Gunnel Grönlund tfn 0503389717 (Mikaels legala företrädare) och Mauri Nyqvist tfn 0407307020

2. Är den som svarat *

- En kommun
 - En samkommun för ett specialomsorgsdistrikt
 - En annan samkommun
 - Ett ministerium
 - En annan statlig myndighet
 - En organisation
 - En privatperson, den som utnyttjar funktionshinderviservice
 - En annan privatperson
 - Inget av de ovannämnda, jag representerar
-

1 kap. Allmänna bestämmelser

1 § Lagens syfte

Syftet med denna lag är att

- 1) uppnå likabehandling, delaktighet och deltagande i samhället för personer med funktionsnedsättning,
- 2) förebygga och undanröja hinder som begränsar möjligheterna att uppnå likabehandling för personer med funktionsnedsättning,
- 3) främja förmågan att klara sig självständigt för personer med funktionsnedsättning och främja deras självbestämmanderätt, samt
- 4) tillförsäkra personer med funktionsnedsättning tillräcklig service av god kvalitet enligt deras individuella behov.

3. I 1 § finns bestämmelser om de genomgående principerna för lagen. Täcker bestämmelsen de mål som satts upp för funktionshindersservicen?

Ja

Nej

Tar inte ställning

4. Andra observationer om innehållet i 1 §.

Bestämmelserna i 1 § är förövrigt bra, men 3. momentet bör kompletteras för annars riskerar personer med utvecklingsstörning att försättas i en ojämlig ställning jämfört med andra personer med funktionsnedsättning.

Föreningen JAG föreslår följande ändring i detaljmotiveringarna till 3.momentet med hänvisning till FN-konventionens artikel 3:

3) trygga och säkerställa förmågan för personer med funktionsnedsättning att klara sig självständigt, så att deras självbestämmanderätt förverkligas samt att de egna resurserna, förmågorna, färdigheterna och kunskapen utnyttjas till fullo.

2 § Tillämpningsområde

Landskapet ska ordna service som avses i denna lag om en person på grund av en begränsning i funktionsförmågan till följd av långvarig funktionsnedsättning eller sjukdom nödvändigt och upprepade gånger behöver hjälp eller stöd för att klara ett normalt liv och personen inte med stöd av någon annan

lag får tillräcklig och lämplig service enligt sitt intresse. Bestämmelser om landskapets organiseringsansvar finns i lagen om ordnande av social- och hälsovård (xx/xxxx).

Bestämmelser om produktionen av servicen finns i lagen om ordnande av social- och hälsovård, lagen om produktion av social- och hälsotjänster (xx/xxxx) och lagen om kundens valfrihet inom social- och hälsovården (xx/xxxx).

Denna lag ska inte tillämpas på en sådan äldre person som avses i 3 § 2 punkten i lagen om stödjande av den äldre befolkningens funktionsförmåga och om social- och hälsovårdstjänster för äldre (980/2012) och vars behov av hjälp eller stöd huvudsakligen beror på sjukdomar eller skador som har uppkommit, tilltagit eller förvärrats i och med hög ålder eller på degeneration i anslutning till hög ålder.

5. Är det på basis av 2 § klart i vilka situationer speciallagen tillämpas?

- Ja
- Nej
- Tar inte ställning

6. I 2 § 3 mom. finns bestämmelser om avgränsningen av tillämpningsområdet.

Är avgränsningen tydlig?

- Ja
- Nej
- Tar inte ställning

Behövs avgränsningen?

- Ja
- Nej
- Tar inte ställning

7. Andra observationer om innehållet i 2 §.

Paragraf 2 § om lagens tillämpningsområde kräver förtydligande; det bör tydligt framgå vilka personer som omfattas av lagen.

Behovet av stöd kan vara dygnet runt, dagligen eller mer sällan, men trots detta nödvändigt för

personer med funktionsnedsättning och speciellt för personer med utvecklingsstörning.

Tjänsterna för personer med stora kognitiva funktionsnedsättningar, autism och överkänslighet skall arrangeras enligt de individuella behoven istället för grupplösningarna i dagens läge dessutom bör personer med lindrig utvecklingsstörning även omfattas av denna speciallag.

Vid bedömning av vilken lag som skall tillämpas bör man sätta särskild vikt på hur servicen bäst tryggar förverkligandet av denna lags syfte.

4 § Medbestämmande för personer med funktionsnedsättning och stödjande av delaktighet

8. Bedöm om momenten behövs med tanke på tillämpningen av lagen.

Servicebehovet ska bedömas, servicen ska planeras och tillhandahållas och genomförandet ska följas i samarbete med personen med funktionsnedsättning och i de fall som avses i 9 och 10 § i lagen om klientens ställning och rättigheter inom socialvården (812/2000) i samarbete med personen med funktionsnedsättning och hans eller hennes lagliga företrädare, en anhörig eller någon annan närstående person.

- Behövs
- Behövs inte
- Tar inte ställning

Bestämmelser om klientens rätt att få en utredning om åtgärdsalternativen finns i 5 § i lagen om klientens ställning och rättigheter inom socialvården och bestämmelser om klientens självbestämmanderätt och medbestämmande i 8, 9 och 10 § i den lagen. Bestämmelser om klientens medbestämmande i bedömningen av servicebehovet och i utarbetandet av en klientplan finns i 36, 39 och 41 § i socialvårdslagen (1301/2014).

- Behövs
- Behövs inte
- Tar inte ställning

Medbestämmande för personer med funktionsnedsättning ska stödjas på det sätt som deras funktionsförmåga, ålder och livssituation förutsätter. Personer med funktionsnedsättning ska få använda sådana informations- och kommunikationssätt som lämpar sig för dem och ska vid behov få stöd för att få information, kunna bilda sig en egen åsikt och uttrycka den samt göra sin egen vilja gällande.

- Behövs
- Behövs inte
- Tar inte ställning

Bestämmelser om utredning av barns och unga personers åsikter finns i 32 § i socialvårdslagen. För barn och unga personer ska det i tillräcklig omfattning ordnas hjälp och stöd med tanke på deras tillgång till information, kommunikation och interaktion.

- Behövs
- Behövs inte
- Tar inte ställning

9. Andra observationer om innehållet i 4 §.

Det är viktigt att servicebedömningen görs med hänsyn till personens individuella behov. För personer med utvecklingsstörning gäller det till exempel användning av alternativ och kompletterande kommunikation, tillräckligt med tid för beslutsfattande, utredning i personens närmiljö samt stöd i att fatta beslut. Miner, gester och kroppsspråk eller en kombination av dessa är också kommunikation och att det ofta kan vara en anhörig eller närstående, som känner personen tillräckligt väl, som kan tolka vad personen försöker förmedla. I dessa fall bör också de anhörigas tolkning av stödbehovet beaktas. Specialisters (läkare, psykolog, terapeuter) bedömningar och utlåtande bör beaktas i stor utsträckning vid beslut av den individuella servicen för personer med utvecklingsstörning.

10. I 5 § finns bestämmelser om bedömningen av servicebehovet och klientplanen.

Behövs följande bestämmelser?

Bestämmelser om bedömningen av servicebehovet för personer med funktionsnedsättning finns i 36 och 37 § i socialvårdslagen (1301/2014).

- Ja
- Nej
- Tar inte ställning

Bestämmelser om utarbetande av en klientplan och om en egen kontaktperson finns i 39 och 42 § i socialvårdslagen.

Ja

Nej

Tar inte ställning

I fråga om det sektorsövergripande samarbetet vid bedömningen av servicebehovet och utarbetandet av klientplanen och i fråga om samordningen av servicen iaktas det som föreskrivs i 41 § i socialvårdslagen.

Ja

Nej

Tar inte ställning

11. Andra observationer om innehållet i 5 §.

Det nuvarande förslaget med hänvisningar till olika lagar gör lagen svår att tillämpa och leder till stor risk för att man vid bedömningen av servicebehovet inte beaktar de behov som personer med funktionsnedsättning har

Valas-gruppens framförda paragrafer gällande servicebedömningen och uppställande av klientplanen är mera täckande och bättre och kunde väl ersätta de föreslagna paragraferna.

6 § Beslutsfattande och tillhandahållande av service

Bestämmelser om beslutsfattande som gäller servicen och om verkställighet av besluten finns i 45 och 46 § i socialvårdslagen. På beslutets giltighet och servicens kontinuitet tillämpas det som i 38 § 3 mom. i socialvårdslagen föreskrivs om bestående och långvarigt behov av stöd.

Servicen enligt denna lag ska tillhandahållas så att den till innehåll, kvalitet och omfattning tillgodoser behoven hos personer med funktionsnedsättning och är förenlig med deras intresse, oavsett vilken service som valts, vem som tillhandahåller den eller det sätt den tillhandahålls på. Vid fastställandet och bedömningen av servicens kvalitet beaktas utöver bestämmelserna i denna lag bestämmelserna om servicens innehåll, mål, kvalitet, planering och genomförande i lagen om klientens ställning och rättigheter inom socialvården, socialvårdslagen och lagen om produktion av social- och hälsotjänster.

Landskapet ska se till att den service enligt behov som baserar sig på olika lagar och som tillhandahålls

personer med funktionsnedsättning och vid behov deras familjer bildar en samordnad helhet som tillgodoser syftet med denna lag. Vid behov ska ett beslut om helheten av service fattas med iakttagande av det som föreskrivs i 46 § i socialvårdslagen.

Utöver vad som föreskrivs någon annanstans i lag ska det vid tillhandahållandet av service för barn och unga personer med funktionsnedsättning beaktas deras ålder och utvecklingsnivå, åsikter, familjeförhållanden och övriga nära människorelationer samt delaktighet och möjlighet till verksamhet i den egna omvärlden och närmiljön. Servicen ska tillhandahållas så att den främjar barnens och de unga personernas välfärd och utveckling i enlighet deras individuella färdigheter.

12. Bedöm följande påståenden i anslutning till beslutsfattandet och tillhandahållandet av service:

	Ja	Nej	Tar inte ställning
Bestämmelserna om beslutsfattande är tillräckliga.	☐	☐	X ☐
	☐		
	☐		
	☐		
Bestämmelserna om verkställighet av beslut är tillräckliga.	☐	☐	X ☐
	☐		
	☐		
	☐		
Bestämmelserna om fastställande och bedömning av kvaliteten på servicen är tillräckliga.	☐	☐	X ☐
	☐		
	☐		
	☐		
Bestämmelserna om beaktande av barn och unga personer är tillräckliga.	☐	☐	X ☐
	☐		
	☐		
	☐		

13. Andra observationer om innehållet i 6 §.

2 kap. Särskild service

I lagen föreskrivs om särskild service som motsvarar det behov av hjälp och stöd som personer med funktionsnedsättning har. Till denna service hör bl.a. färdighetsträning och stöd, personlig assistans, stöd och service för boendet, stöd för tillgängligt boende, kortvarig omsorg och verksamhet under dagtid samt stöd och service för rörligheten.

8 § Färdighetsträning och stöd

Personer med funktionsnedsättning har rätt att få färdighetsträning och stöd som de nödvändigt behöver

- 1) för att öva upp kognitiva eller praktiska färdigheter eller färdigheter som behövs vid social interaktion,
- 2) vid förändringar i livet,
- 3) för att kommunicera,
- 4) för beslutsfattande,
- 5) för att klara ett normalt liv i övrigt.

Syftet med färdighetsträning och stöd är att främja självbestämmanderätten, delaktigheten och förmågan att klara sig självständigt för personer med funktionsnedsättning genom att stärka de egna resurserna hos dessa personer samt deras familjer och närstående. Färdighetsträningens och stödets mål, innehåll, nödvändig kvantitet och varaktighet och sättet för genomförande bestäms enligt de individuella behov som antecknats i klientplanen för en person med funktionsnedsättning samt enligt personens livssituation.

Färdighetsträning och stöd kan ordnas för familjen eller andra närstående personer till en person med funktionsnedsättning när det behövs för att de mål som i klientplanen angetts för färdighetsträningen och stödet till personen med funktionsnedsättning ska nås.

Familjen eller andra närstående personer till en person med funktionsnedsättning har rätt att få färdighetsträning och stöd i situationer med betydande livsförändringar, om det är nödvändigt för att tillgodose syftet med servicen för personen med funktionsnedsättning.

Färdighetsträning och stöd ges antingen som personlig service eller service i grupp eller som ett led i annan service.

14. Kompletterar bestämmelsen på behörigt sätt den övriga särskilda service som ingår i den föreslagna lagen?

- Ja
 Nej
 Tar inte ställning

15. Är det klart när bestämmelsen om färdighetsträning och stöd i den föreslagna lagen tillämpas och när bestämmelserna i socialvårdslagen (1301/2014) eller någon annan lag tillämpas? (T.ex. bestämmelsen om social rehabilitering i 17 § i socialvårdslagen)

- Ja
 Nej
 Tar inte ställning

16. Andra observationer om innehållet i 8 §.

Paragraf rubriken skall lyda: 8 § Träning och stöd.

Träning och stöd skall vara subjektiv rätt för personer med utvecklingsstörning för främjande av självbestämmanderätt, delaktighet och stöd att klara sig självständigt.

9 § Personlig assistans

Personer med funktionsnedsättning har rätt att få personlig assistans när de nödvändigt och upprepade gånger behöver en annan persons hjälp för att klara sig

- 1) i de dagliga sysslorna,
- 2) i arbete, studier och annan verksamhet som främjar delaktighet, eller
- 3) i fritidsverksamhet eller socialt deltagande.

Syftet med personlig assistans är att den ska hjälpa en person med funktionsnedsättning att förverkliga egna val på lika villkor som andra. För att personlig assistans ska kunna ordnas förutsätts det att personen med funktionsnedsättning har resurser att fastställa assistansens innehåll och sättet att genomföra den. I den personliga assistansen kan det som en del av servicen som helhet ingå sådana åtgärder inom hälso- och sjukvården som är nödvändiga för att en person ska klara sig självständigt.

I fråga om de funktioner som avses i 1 mom. 1–2 punkten har en person med funktionsnedsättning rätt att få personlig assistans i den utsträckning det är nödvändigt. Dessutom har en person med funktionsnedsättning rätt att få personlig assistans i fråga om de funktioner som avses i 1 mom. 3 punkten minst 30 timmar per månad, om inte ett lägre timantal räcker till för att tillförsäkra personen nödvändig hjälp.

17. Är bestämmelsen ändamålsenlig?

Ja

Nej

Tar inte ställning

18. Observationer om innehållet i 9 §.

Bestämmelsen är IQ diskriminering

Följande formulering skall slopas:

”För att personlig assistans ska kunna ordnas förutsätts det att personen med funktionsnedsättning har resurser att fastställa assistansens innehåll och sättet att genomföra det på. ”

Den personliga assistansen ska också vid behov omfatta delar av vård, omsorg och tillsyn, för annars riskerar den helhet av tjänster som personer med utvecklingsstörning har behov av att splittras.

Den personliga assistansen ska vara ett alternativ för alla personer med funktionsnedsättning oberoende av diagnos.

Personlig assistans skall även kunna genomföras med hjälp av personlig budgetering, också för personer med utvecklingsstörning .

10 § Tillhandahållande av personlig assistans

Personlig assistans kan tillhandahållas på följande sätt:

- 1) en arbetsgivarmodell, där en person med funktionsnedsättning är den personliga assistansens arbetsgivare,
- 2) en kundsedelmodell, där landskapet ger en person med funktionsnedsättning en kundsedel som avses i lagen om kundens valfrihet inom social- och hälsovården för att han eller hon ska kunna skaffa personlig assistans,
- 3) en servicemodell, där landskapet självt eller i samarbete med andra landskap producerar personlig assistansservice eller enligt avtal skaffar dem av andra serviceproducenter.

När landskapet fattar beslut om sätten att tillhandahålla personlig assistans ska landskapet beakta de åsikter och önskemål som personen med funktionsnedsättning har samt det behov av hjälp som fastställts i klientplanen och livssituationen som helhet. Den personliga assistansen ska tillhandahållas så att den främjar tillgodoseendet av självbestämmanderätten och delaktigheten för personen med funktionsnedsättning. Sätten att tillhandahålla personlig assistans och andra social- och hälsovårdstjänster kan kombineras till en helhet som möter hjälpbehoven hos personen med funktionsnedsättning. Av särskilda skäl kan en anhörig eller någon annan närstående person till en person med funktionsnedsättning utses till personlig assistent, om detta tillgodoser intresset för personen med funktionsnedsättning.

Vikariearrangemangen när assistenten är frånvarande och anställningsförhållandet upphör ska antecknas i klientplanen.

19. Är bestämmelsen ändamålsenlig?

Ja

Nej

Tar inte ställning

20. Observationer om innehållet i 10 §.

En brukarstyrd assistans – modell ger en möjlighet till delaktighet och möjlighet att påverka assistansens innehåll och kvalitet även för personer stora kognitiva funktionsnedsättningar. Brukarstyrd assistans kan ordnas såväl via servicesedel som köptjänst

Alternativet personlig budget bör tillsättas som ett fjärde alternativ där även kravet på *resurser att fastställa assistansens innehåll och sättet att genomföra det på* inte skall finna.

11 § Arbetsgivarmodellen för personlig assistans

Arbetsavtalslagen (55/2001) ska tillämpas på anställningsförhållandet mellan den person med funktionsnedsättning som är arbetsgivare och den personliga assistenten.

Arbetsgivarmodellen kan användas om den som blir arbetsgivare kan svara för sina skyldigheter som arbetsgivare och om han eller hon efter att av landskapet ha fått tillräcklig och förståelig information om arbetsgivarens skyldigheter och ansvar samtycker till att vara arbetsgivare. Samtycket ska antecknas i klientplanen.

Landskapet ska enligt behov ge personen med funktionsnedsättning råd och hjälp när det gäller att fullgöra arbetsgivarens skyldigheter och utöva arbetsgivarens rättigheter.

Inom arbetsgivarmodellen ska landskapet betala ersättning för arbetsgivarens lagstadgade avgifter och ersättningar samt för övriga nödvändiga och skäliga kostnader för att vara arbetsgivare. Grunderna för kostnaderna för att vara arbetsgivare och hur kostnaderna ersätts ska antecknas i klientplanen.

21. Är bestämmelsen ändamålsenlig?

Ja

Nej

Tar inte ställning

22. Observationer om innehållet i 11 §.

Detta alternativ är för krävande för personer med utvecklingsstörning

12 § Stöd och service för boendet

En person med funktionsnedsättning ska i första hand få stöd för att bo hemma genom service enligt socialvårdslagen samt vid behov genom service enligt denna lag.

En person med funktionsnedsättning har rätt att få stöd och service för boendet i form av sådant serviceboende som avses i 21 § 3 mom. i socialvårdslagen om han eller hon behöver hjälp och stöd nödvändigt och kontinuerligt eller under olika tider på dygnet. Stöd och service för boendet kan också tillhandahållas i personens egen bostad.

I stödet och servicen för boendet ingår hjälp med och stöd för de dagliga sysslorna samt service som behövs för att främja och upprätthålla välfärden och hälsan för personen med funktionsnedsättning samt möjliggöra delaktighet, kommunikation och familjeliv. När det gäller stöd och service för boendet bestäms innehållet, kvantiteten och sättet för genomförande enligt de individuella behov hos personen med funktionsnedsättning som antecknats i klientplanen och enligt hans eller hennes livssituation.

23. Är bestämmelsen ändamålsenlig?

Ja

Nej

Tar inte ställning

24. Observationer om innehållet i 12 §.

Enlig FN-konventionen har alla personer med funktionsnedsättning rätt att välja var, hur och med

vem man vill bo. Bostaden och servicen ska särskiljas och stödet ska utformas enligt det individuella behovet. Detta var också utgångspunkten i VALAS-gruppens förslag, där utgångspunkten var att personen med funktionsnedsättning får tjänster i sitt eget hem. Stödet och boendet ska särskiljas och tjänsterna utformas enligt det individuella behovet, så att personer med funktionsnedsättning, inkluderande personer med utvecklingsstörning, kan bo så som andra (egen fristående bostad, ej enbart gruppboende). Det skall vara möjligt att bo i sitt eget hem med service via personlig assistans.

13 § Ordnande av boende för barn

Boendet för ett barn med funktionsnedsättning ordnas i första hand med barnets familj på det sätt som föreskrivs i 12 §.

Boendet för ett barn kan ordnas på något annat sätt än med den egna familjen endast om 1) servicen i familjens hem och annat stöd för barnet och familjen inte är lämpliga eller möjliga för en omsorg i enlighet med barnets bästa eller om den har visat sig vara otillräcklig, och 2) barnets boende någon annanstans än med den egna familjen har i enlighet med 5 § bedömts vara förenligt med barnets bästa med tanke på tillgodoseendet av omsorgen om barnet, en balanserad utveckling och välfärd för barnet eller med tanke på barnets hälsa eller säkerhet.

Utöver det som föreskrivs i 6 § 4 mom. ska vid valet av plats för barnets boende särskild uppmärksamhet fästas vid barnets behov och den kompetens som personalen har och som motsvarar behoven, kontakten till familjemedlemmar och andra närstående och upprätthållandet av mänskliga relationer samt kontinuiteten i vården och omsorgen. Barnets boende ska ordnas så att avståndet till den plats där barnet bor inte är ett hinder för att upprätthålla kontakten med barnet närstående personer. Barnets boende någon annanstans än med den egna familjen kan ordnas i form av familjevård eller i en enhet där det samtidigt vårdas högst sju barn.

Om ett barn med stöd av denna lag bor någon annanstans än med den egna familjen svarar föräldrarna och vårdnadshavarna för kostnaderna för underhållet för barnet på det sätt som föreskrivs i lagen om underhåll för barn (704/1975) och lagen om klientavgifter inom social- och hälsovården (734/1992).

25. Hur är det skäl att föreskriva om boende utanför hemmet för barn med funktionsnedsättning?

Bedöm följande påståenden:

Det ska föreskrivas om boende utanför hemmet för barn med funktionsnedsättning som en service enligt den föreslagna lagen.

- Samma åsikt
- Annan åsikt
- Tar inte ställning

Det ska föreskrivas om boende utanför hemmet för barn med funktionsnedsättning som en placering inom öppenvården utan omhändertagande enligt barnskyddslagen.

- Samma åsikt
- Annan åsikt
- Tar inte ställning

Det ska föreskrivas om boende utanför hemmet för barn med funktionsnedsättning både i den föreslagna lagen och i barnskyddslagen på så sätt att den föreslagna lagen är primär.

- Samma åsikt
- Annan åsikt
- Tar inte ställning

Placering av barn med funktionsnedsättning utanför hemmet ska göras som en placering inom öppenvården utan omhändertagande även för längre tid.

- Samma åsikt
- Annan åsikt
- Tar inte ställning

Placering av barn med funktionsnedsättning utanför hemmet ska alltid göras i enlighet med principerna och bestämmelserna i barnskyddslagen.

- Samma åsikt
- Annan åsikt
- Tar inte ställning

26. Vad annat vill ni framföra i anslutning till sådana situationer då ett barn bor någon annanstans än med sina föräldrar eller vårdnadshavare?

14 § Stöd för tillgängligt boende

Personer med funktionsnedsättning har rätt att få ersättning för skäligen kostnader för ändringsarbeten i den stadigvarande bostad som avses i 12 § samt för redskap och andra tekniska lösningar som gör det möjligt att klara sig självständigt hemma, om de på grund av en begränsning i funktionsförmågan nödvändigt behöver detta stöd i de dagliga sysslorna, för att röra sig eller för att klara sig självständigt i övrigt. Landskapet kan också avgiftsfritt ställa dessa redskap och andra tekniska lösningar till förfogande för personer med funktionsnedsättning.

Som ersättningsgilla kostnader för ändringsarbeten i bostaden anses även skäligen kostnaderna för planering av ändringsarbetena och undanröjande av hinder i bostadens närmaste omgivning.

Redskap och andra tekniska lösningar som gör det möjligt för personer med funktionsnedsättning att klara sig självständigt hemma ska planeras och förverkligas enligt den berörda personens individuella behov. Om en klient själv vill låta utföra eller skaffa i 1 och 2 mom. avsedda ändringsarbeten eller andra redskap och tekniska lösningar som gör det möjligt att klara sig självständigt, ska landskapet på klientens begäran ge klienten en uppskattning av de skäligen kostnaderna som ersätts. Ersättning för ändringsarbeten i bostaden och för anskaffning av redskap och andra tekniska lösningar ska sökas hos landskapet senast inom sex månader från det att kostnaderna uppkommit.

27. Är bestämmelsen ändamålsenlig?

Ja

Nej

Tar inte ställning

28. Observationer om innehållet i 14 §.

15 § Kortvarig omsorg

Personer med funktionshinder har rätt att få kortvarig omsorg för att trygga nödvändig omsorg och delaktighet samt för att främja välfärden för dem som ansvarar för omsorgen.

Den kortvariga omsorgens innehåll, kvantitet, varaktighet och sättet för genomförande bestäms enligt de individuella behov som antecknats i klientplanen för en person med funktionsnedsättning och enligt personens livssituation.

29. Är kortvarig omsorg en service som behövs?

- Ja
 Nej
 Tar inte ställning

30. Är det klart när bestämmelsen om kortvarig omsorg i den föreslagna lagen tillämpas och när bestämmelserna i socialvårdslagen (1301/2014) eller lagen om stöd för närståendevård tillämpas? (T.ex. bestämmelsen om hemservice i 19 § i socialvårdslagen)

- Ja
 Nej
 Tar inte ställning

31. Observationer om innehållet i 15 §.

Den kortvariga omsorgen skall ordnas i brukarens närmiljö och inte på institution.

16 § Verksamhet under dagtid

Personer med funktionsnedsättning har rätt till verksamhet under dagtid när de på grund av sin begränsning i funktionsförmågan behöver särskild service som tryggar social interaktion och delaktighet samt upprätthåller funktionsförmågan och när social rehabilitering enligt 17 § i socialvårdslagen, verksamhet i sysselsättningssyfte enligt 27 d § i 1982 års socialvårdslag (710/1982) eller arbetsverksamhet enligt 27 e § i den lagen eller arbetsverksamhet i rehabiliteringssyfte enligt lagen om arbetsverksamhet i rehabiliteringssyfte (189/2001) inte är lämplig och tillräcklig service i förhållande till personens servicebehov. Landskapet har inte någon skyldighet att ordna verksamhet under dagtid för personer som får sin huvudsakliga försörjning av ålderspension.

Verksamhet under dagtid ska ordnas fem dagar i veckan eller mer sällan enligt det individuella behovet hos personen med funktionsnedsättning. I verksamheten under dagtid ingår de resor som hör till servicen.

32. Är bestämmelsen ändamålsenlig?

Ja

Nej

Tar inte ställning

33. Observationer om innehållet i 16 §.

Om den så kallade TEOS-lagen inte framskrider föreslår vi att denna lag omfattar bestämmelser angående stöd av arbetslivsdelaktighet samt arbete med stöd.

Dagligverksamhet skall kunna förverkligas enligt individuella behov och även delvis eget hem.

17 § Stöd och service för rörligheten

Möjligheterna för personer med funktionsnedsättning att röra sig tillgodoses i första hand som en del av den tillgängliga allmänna kollektivtrafiken. Användningen av allmän kollektivtrafik ska vid behov stödjas och kompletteras med de sätt att ordna stöd för rörligheten som anges i 23 § 3 mom. i socialvårdslagen. Om inte de sätt att ordna stöd för rörligheten som anges i socialvårdslagen är

tillräckliga och lämpliga för att trygga möjligheterna för en person med funktionsnedsättning att röra sig, ska denna lag tillämpas.

En person med funktionsnedsättning har rätt att få stöd och service för rörligheten som individuell färdtjänst med taxi, invalidtaxi eller ett annat motsvarande fordon när personen inte kan tillförsäkras möjligheter till rörlighet på något annat sätt. Färdtjänsten ska kompletteras med ledsagarservice om det är nödvändigt för att personen ska klara resan.

Syftet med stödet och servicen för rörligheten är att göra det möjligt för personer med funktionsnedsättning att röra sig i anslutning till

- 1) arbete,
- 2) studier,
- 3) verksamhet under dagtid och annan verksamhet som främjar delaktighet,
- 4) fritidsverksamhet, socialt deltagande och annan verksamhet som hör till ett normalt liv.

34. Tillförsäkrar bestämmelsen möjligheten för en person med funktionsnedsättning att röra sig?

Ja

Nej

Tar inte ställning

35. Andra observationer om innehållet i 17 §.

18 § Tillhandahållande av stöd och service för rörligheten

Vid bedömningen av mängden och den regionala omfattningen av den färdtjänst som avses i 17 § 2 mom. ska det behov av att röra sig som en person med funktionsnedsättning har, annan tillgänglig service och resans syfte beaktas. Vid bedömningen ska dessutom beaktas det offentliga stöd som erhållits för en bil som en person med funktionsnedsättning använder och som lämpar sig för personens behov av att röra sig.

Färdtjänst till arbete, studier och verksamhet under dagtid eller annan verksamhet som stöder delaktighet ska ordnas i den omfattning som nödvändigt behövs för dem. Färdtjänst för fritidsverksamhet, socialt deltagande och annan verksamhet som hör till ett normalt liv ska ordnas så att

personen kan göra minst 18 enkelresor per månad inom den kommun där personen är bosatt eller en närbelägen kommun. Resorna för personer som är berättigade till färdtjänst ska samordnas så att de görs med samma färdmedel, om samordningen inte medför en oskälig förlängning av restiden eller andra oskäliga olägenheter för den serviceberättigade.

Landskapet kan som alternativ till färdtjänst ställa en bil till förfogande för personen med funktionsnedsättning eller bevilja ekonomiskt stöd för anskaffning av en bil, om det behov av färdmedel för funktioner som hör till ett normalt liv som begränsningen i funktionsförmågan medför är omfattande och av fortlöpande natur.

Om en person med funktionsnedsättning har tillgång till en bil som avses i 3 mom. eller en sådan med tanke på behovet av rörlighet lämplig bil som vid anskaffningen har fått annat offentligt stöd har personen rätt att få minst sex enkelriktade resor i månaden för fritidsverksamhet, socialt deltagande och annan verksamhet som hör till ett normalt liv, om inte ett mindre antal är tillräckligt för att trygga nödvändig rörlighet. Arbets- och studieresor ska också i dessa fall ordnas i enlighet med 2 mom.

36. Är bestämmelsen ändamålsenlig?

Ja

Nej

Tar inte ställning

37. Observationer om innehållet i 18 §.

Det bör också vara möjligt att erhålla skälig ersättning för resor till t.ex. släktingar, andra närstående eller sommarstugan, eftersom det kan anses höra till den finländska livsstilen.

Tidsfristen för färdtjänstresor bör vara längre än en månad till exempel 54 st/ 3 mån eller 72 resor/ 4 månader.

19 § Ekonomiskt stöd

Landskapet kan ersätta personer med funktionsnedsättning för kostnaderna för anskaffning av redskap och andra tekniska lösningar som de behöver för de dagliga funktionerna, för att röra sig, för att kommunicera eller för fritidsaktiviteter och som inte ingår i medicinsk rehabilitering inom hälso- och sjukvården. Dessutom kan landskapet ersätta extra kostnader för anskaffning av sådana kläder och sådan specialkost som behövs på grund av funktionsnedsättningen eller sjukdomen.

Av kostnaderna för anskaffning av redskap och andra tekniska lösningar som en person med funktionsnedsättning behöver för de dagliga funktionerna, för att röra sig, för att kommunicera eller för fritidsaktiviteter ersätts hälften, om det inte med hänsyn till ett individuellt behov och hans eller hennes livssituation som helhet finns särskilda grunder för att höja eller sänka ersättningen. Kostnadsbeloppet bedöms enligt de faktiska kostnaderna. Kostnaderna för sådana ändringsarbeten på redskap av standardmodell eller på andra tekniska lösningar samt i en bil eller ett annat färdmedel som är nödvändiga på grund av en begränsning i funktionsförmågan ersätts till fullt belopp inom anslagsramarna.

Vid bedömningen av behovet av ekonomiskt stöd för anskaffning av en bil eller ett annat färdmedel ska det behov av att röra sig som personen med funktionsnedsättning har samt hans eller hennes möjligheter att anlita allmän kollektivtrafik eller annat stöd och annan service för rörligheten beaktas. Ekonomiskt stöd för anskaffning av en bil eller ett annat färdmedel kan beviljas om det behov av färdmedel för funktioner som hör till ett normalt liv som begränsningen i funktionsförmågan medför är omfattande och av fortlöpande natur.

Genom förordning av statsrådet får det vid behov utfärdas närmare bestämmelser om godtagbara kostnader och om andra omständigheter som påverkar hur ersättning enligt 1 och 2 mom. bestäms.

38. Observationer om innehållet i 19 §.

3 kap. Ändringssökande

39. Observationer om bestämmelserna i 3 kap.

4 kap. Särskilda bestämmelser

40. Observationer om bestämmelserna i 4 kap.

41. Vad annat vill ni framföra i anslutning till lagförslaget?
